

Академік Сергій Павлович Корольов — засновник практичної космонавтики

До 100-річчя від дня народження С. П. Корольова

ТВОРЕЦЬ КОСМІЧНОЇ ЕПОХИ

Броніслав Лapidус

Заслужений випробовувач космодрому Байконур, директор Національного центру аерокосмічної освіти молоді (Київська філія)

Знаменні події завжди пов'язані з іменами видатних особистостей, кожна з яких відіграла певну роль в історії. Навряд чи буде перебільшенням визнання досягнень космонавтики епохальними діями XX століття. Космонавтика та її технології надійно увійшли у побут і виробництво, а перспективи її розвитку безмежні.

Всього 35 років відділяють політ першої рідинної ракети американця Роберта Годдарда - 16 березня 1926 року і політ першого космонавта планети Земля Юрія Гагаріна — 12 квітня 1961 року. Та ось уже 45 років майже з абсолютною надійністю

літає ракета, котра доставляє космонавтів, тепер уже всіх країн, на космічні орбіти! Від першого варіанта конструкції практично без змін збереглися не тільки окремі вузли і деталі ракети, які мають індекс "8К71", але й зовнішній вигляд та основні фізичні характеристики всього ракетно-космічного комплексу. За минулий період розроблені та експлуатуються досконаліші комплекси, але для польотів, що пілотуються, немає більш доцільного критерію оцінки, ніж надійність, і тут авторитет ракети-носія 11А511У ("Союз") — незаперечний.

Її творцю — Сергію Павловичу Корольову — 12 січня 2007 року (народився 30 грудня 1906 р. за ст. ст.) виповнилося б 100 років. Він пішов із життя 14 січня 1966 р. У 1944 р. влада звільнила його з ув'язнення (був осуджений в 1938 р. по фальшивому звинуваченню) без реабілітації, невдовзі поклавши на нього вирішення найважливішої державної задачі — створення ракетної техніки. Разом із закутаною в завісу секретності ракетною темою за "високу огорожу" потрапив і сам Сергій Павлович. Таке становище цілком

влаштувало керівництво: відпущений на волю не реабілітований "ворог народу" був не тільки "оплутаний колючим дротом", але повинен був розуміти, що встановлене за ним "всевидюче око", — це вимушений захід для збереження секретності. Долаючи перепони і умовності, в яких він опинився, перебуваючи у безпосередньому підпорядкуванні державних керівників високого рангу, С. П. Корольов віддавав всього себе служінню Батьківщині. Влада не обходила Сергія Павловича увагою — його двічі (в 1947 та 1949 рр.) заслухував особисто Йосип Сталін, в 1947 р. він був обраний членом-кореспондентом Академії артилерійських наук, в 1953 р. членом-кореспондентом Академії наук СРСР. 20 квітня 1956 р. С. П. Корольову було присвоєно звання Героя Соціалістичної Праці. До того часу вже заступили на бойове чергування створені ним ракети. Але моральний тиск влада великодушно послабила лише 18 квітня 1957 року, об'явивши С. П. Корольову про реабілітацію у зв'язку з повною відсутністю складу злочину.

Наступні досягнення радянської космонавтики підняли на небувалий рівень престиж Радянського Союзу, вони широко використовувались керівництвом держави у політичній практиці. Але безіменним для людей залишався безпосередній організатор цих досягнень, якого приховували під псевдонімом — *Головний конструктор*.

XX століття відкрило людству еру освоєння Космосу. Сергій Павлович Корольов — учений, конструктор, творець ракетно-космічної галузі і колективу ракетобудівників — найяскравіша постать цієї ери.

Сьогодні суспільству вкрай необхідні приклади великого служіння ідеї, науці, народу. В цьому сенсі життєвий шлях С. П. Корольова являє собою приклад, достойний вивчення і наслідування.

Батьківщина С. П. Корольова — Україна. По всій країні і в Житомирі зокрема, де народився великий конструктор ракетно-космічних систем, готуються відмітити ювілейну дату. Прийняте Розпорядження Кабінету міністрів України від 07.12.2005 № 506-р, у якому намічено план заходів та склад оргкомітету, очолюваного Генеральним директором Національного космічного агент-

ства України Ю.С. Олексієвим. Учасниками заходів стануть представники громадськості, молоді ракетобудівники та ветерани галузі.

Незалежна Україна посідає одне з провідних місць серед космічних держав. Загальновизнаним є авторитет українських конструкторів та ракетобудівників, підприємств і організацій ракетно-космічної галузі. Сьогодні вони беруть участь у великих міжнародних програмах, таких, як "Морський старт", "Дніпро", "Циклон-4" для бразильського космодрому Алкantara та ін., а на розгляді є достатня кількість перспективних пропозицій. Ракето-будування в Україні започатковано в 1950 році і ця подія теж пов'язана з ім'ям С. П. Корольова.

Минають роки, рідшають ряди соратників С. П. Корольова, які починали з ним роботу в 1945 році. В Україні їх залишилося двоє: *Василь Сергійович Будник* — тодішній головний конструктор заводу № 586 (Дніпропетровськ) та *Іван Бенедиктович Бровка* — перший командир стар-

тового дивізіону Бригади особового призначення, що прибула на полігон Капустін Яр, підполковник у відставці, кандидат педагогічних наук. Наразі йому 91 рік, проте він добре пам'ятає спільну працю з С. П. Корольовим у Німеччині по збиранню інформації про німецьку ракету "Фау-2". 18 жовтня 1947 р. з полігона Капустін Яр запустили першу ракету, а до 50-річчя цієї дати вдячні нащадки встановили обеліск з прізвищами учасників пуску. Є там і прізвище Івана Бровка.

Після цього пуску завершилася ракетно-космічна сторінка в біографії І. Б. Бровка, але він залишився активним пропагандистом космонавтики, був учасником багатьох молодіжних та ветеранських заходів, присвячених космонавтиці. Сьогодні він пише спогади про людей, з якими пройшов шляхами війни і перемог.

На його письмовому столі лежить книга "Отец" з дарчим написом автора — *Наталії Сергіївни Корольової*.

Наталія Королева

ОТЕЦ

Книга вторая

*Завждишньому Івану Бенедиктовичу
на пам'ять о тещіній радості
і щастю моєму отця, о его
работе в Фермані, це все
було всеє с ним, и о его
звездной нуде.
С наилучшими
пожеланиями —*

МОСКВА «НАУКА» 2002

Ю.С. Олексієв

12 апреля 2002